1. Les gotes viatgeres

—Has vist, Marc? —va fer l'àvia des de la finestra—. Ara sí que plou!

El nen s'hi va acostar d'una corredissa i va enganxar la cara al vidre. Feia mesos que no queia ni una gota i ho volia veure de prop.

—Guaita, iaia, quines gotes més grosses! —va exclamar.
—Sí, deuen venir per veure què fan les més petites, que han arribat fa una estona —li va explicar l'àvia—. Segur que s'avorrien allà dalt i avui han decidit baixar a jugar…
—Jo també estic avorrit! Em deixes sortir a fora per divertir-me amb elles?

L'àvia s'ho va rumiar un moment. Feia gairebé una setmana que en Marc no sortia de casa ni tampoc anava a l'escola. S'havia posat malalt i ella el cuidava tots els matins mentre la mare i el pare treballaven. Però, ja no tenia febre i es trobava molt millor, només estossegava una mica de tant en tant.

—Va, si t'abrigues bé podem sortir al carrer amb el paraigua, d'acord?
—Sí! —va fer, entusiasmat, i va córrer cap a la seva habitació per posar-se el jersei i l'anorac.

Ja al carrer, mentre l'àvia el vigilava des del portal, en Marc saltironava content sota la pluja, amb les gotes repicant sorollosament contra el paraigua.

—Ei, hola! —es va sentir que deia una veueta molt fina.
—Hola, hola! —van repetir unes altres veuetes, rialleres.

—Què passa aquí?! —va exclamar, mirant amunt.
—Em sembla que l'hem espantat, noies!
—L'hem espantat, l'hem espantat! —van riure totes.

Després d'uns moments de confusió, ho va entendre: eren les gotes de pluja que penjaven del seu paraigua, que li estaven parlant!

—Increïble! —va dir fluixet—. Sou vosaltres, oi? Estic flipant!

Cada vegada eren més. Regalimaven avall per aquell tobogan de colors i, com petites campanetes cristal·lines, es gronxaven en rotllana, penjant al final de la tela. Ell, se les mirava meravellat sense saber molt bé què dir.

—La meva àvia diu que us avorríeu allà dalt i, per això, ens heu vingut a visitar…
—I ara! —va fer una d'elles—. No tenim pas temps d'avorrir-nos, nosaltres! Sempre de viatge, amunt i avall, amunt i avall!
—Sempre de viatge, sempre de viatge! —repetien les altres, descoordinades.
—Fa ben poc estàvem nedant entre plàstics i peixos, al mar! —va explicar la més grossa—. És una vergonya com el teniu de brut, el mar!
—Està brut, molt brut! —van repetir les altres, indignades.
—Amb l'escalfor del sol ens vam evaporar i, en un tres i no res, ja érem dalt d'un núvol que es feia cada vegada més i més gran. Fins avui, que hem topat amb un corrent d'aire fred i aquí ens tens, sobre el teu paraigua!

—Això, li heu d'explicar a la meva àvia —els va demanar—, que si li dic que la pluja em parla no s'ho creurà!
—Alerta, que caiem, que caiem… —anaven dient mentre es despenjaven una per una.
—Ens sap molt de greu, però avui no podrà ser! Com et dius? —li van preguntar entre rialles, lliscant carrer avall.
—Marc! Em dic Marc! —va cridar ben fort perquè el sentissin.
—Adeu, Marc! —feien mentre s'allunyaven.
—Amb qui parles? —li va preguntar l'àvia, sorpresa—. Au, vinga! Anem cap dins que cada vegada plou més i t'estàs mullant.

Dilluns, en Marc va tornar a l'escola i tota la classe el va rebre amb alegria. L'havien trobat a faltar i els preocupava que no pogués anar de sortida al pantà. Aquell, era el dia, i estaven d'allò més impacients.

Després de visitar la presa per dins i per fora van fer una excursió per la riba de l'embassament i es van aturar per dinar en una esplanada, a tocar de l'aigua. De sobte, va sentir una veueta que li era familiar:

—Ei, Marc! Què hi fas, per aquí?
—Hola! Sou vosaltres una altra vegada? —va preguntar de seguida—. Martí, Najoua, Abril, Teo, correu, veniu!

Ningú no es creia el que estava passant! De cop i volta tota la classe es va reunir prop de l'aigua i, com si fos la cosa més normal del món, es van posar a xerrar amb aquelles veuetes misterioses que sortien del pantà.

—Però, com heu arribat fins aquí? —va preguntar en Marc.
—Ui, cadascuna ha seguit un camí diferent! —li van respondre—. L'altre dia, algunes vam caure a les clavegueres, i el viatge no ha estat gens divertit. Ecs, quin fàstic!
—Sort que després vam passar per una depuradora i en vam sortir ben netes!

—N'hi ha que venim de molt lluny. Nosaltres, fa temps que vam començar el viatge, allà dalt, a les muntanyes, quan el sol va desfer la neu i el glaç on estàvem atrapades.

—Amb la calor que fa, en queda ben poca de neu, ja! —va fer en Teo.

—Nosaltres som aigües subterrànies! —van afegir noves veus—. La terra ens va absorbir com una esponja per donar a beure als arbres i a les plantes. Les que no ens vam quedar entre les seves arrels, hem arribat fins aquí a les fosques, per sota terra.

—I nosaltres, venim de la font on heu omplert les cantimplores aquest matí. Us heu begut algunes de les nostres companyes, que ara, són dins vostre.
—Som per tot arreu! Tothom ens vol i ens necessita…

—És veritat! —va fer en Marc—. L'aigua és vida!

—Ara ens toca esperar… —van continuar les gotes—. I quan el pantà s'ompli una mica més, obriran les comportes i seguirem riu avall. Regarem els horts i els camps que hi ha més endavant, entrarem a les cases per les aixetes, serem la llar de peixos, tortugues i de crancs de riu… i, un dia, tornarem a arribar al mar.
—El mar, el mar! —van repetir totes a l'una.

La conversa es va allargar fins que van veure arribar l'autocar, que els venia a buscar. Es van acomiadar de les seves noves amigues i van tornar cap a l'escola.

A partir d'aquell dia, quan obrien una aixeta, entraven a la dutxa, nedaven a la platja o es llençaven a una piscina, saludaven abans, per si de cas. I, si una d'aquelles gotes xerraires rondava per allà, hi parlaven una bona estona i els explicava les seves aventures recorrent el món.

Sempre més van tenir cura de l'aigua i van fer saber a tothom com n'era d'important, no malgastar-la ni embrutar-la.

2. El Mercat de les Puces

Segur que a les notícies del vespre dirien que aquell, havia estat un dels dies més calorosos dels últims cent anys. L'aire bullia, i el terra, també. Només s'estava bé a l'aigua, i per això, amb la colla, van decidir passar la tarda a la platja, en remull.

De tornada, es van trobar que algú havia aixafat completament la bicicleta d'en Quique, a l'aparcament. Algú amb una furgoneta, els van dir, que després de la destrossa havia fugit a correcuita sense dir res i ni tan sols deixar una nota.

—La meva bici! —va cridar, arrencant a córrer.

Encara lligada, penjava d'allà on l'havia deixat. Estava destrossada: el quadre vermell havia quedat partit en dues parts i tenia les rodes doblegades per diferents punts. La cadena havia sortit del seu lloc i s'havia enredat amb els pedals… El selló no es veia per enlloc; algú se'l devia haver endut.

Mig plorós, en Quique va obrir el cadenat i se la va endur tal com estava, amb l'ajuda dels seus amics i amigues, que el van acompanyar fins a casa mentre l'intentaven consolar.

L'endemà, les mares de la Bet havien convidat tot el grup a passar el dia a la piscina del poble i allà, en van tornar a parlar.

—No s'hi pot fer res —els va explicar en Quique—. Avui, el meu pare durà el que queda de la bici a la deixalleria i potser més endavant, quan trobi feina, en podrem comprar una altra.
—Ostres! Però això no pot ser! —va exclamar la Carlota—. Necessites la bici!
—Podríem fer alguna cosa per recollir diners i comprar-ne una nosaltres! —va proposar en Nico.
—Bona idea! La Bet i jo fem unes polseres molt xules… —va dir en Tim—. Podríem posar una paradeta al passeig i vendre-les.
—I també hi podríem vendre els llibres que ja ens hem llegit —va afegir la Xènia—. A la platja sempre va bé la lectura i segur que algú o altre ens en comprarà algun.
—Ah! Així, el que voleu és organitzar un "Mercat de les Puces! —va fer la mama de la Bet—. Quina bona pensada!
—De les puces? Apa, mama! —i tothom va riure.

—És que se'n diu així! —li va respondre—. S'hi venen tot tipus de coses de segona mà com ara roba, llibres, objectes de decoració… i també, artesania. N'hi ha per tot el món. A la ciutat de París en tenen un de molt important. És allà on li van posar aquest nom.

Amb les tovalloles esteses a l'ombra d'una morera i refrescant-se de tant en tant a la piscina, es van organitzar. La Xènia i en Nico, farien uns cartells ben bonics per anunciar el mercat, i la resta s'ocuparia de penjar-los per tot el poble. Van fer una llista de tot allò que hi vendrien i la Carlota es va comprometre a portar uns gomets verds que tenia a casa, per posar el preu a cada cosa: les polseres valdrien un euro, els llibres primets, tres, i els gruixuts, cinc, el preu de les samarretes seria de set euros, i el de les joguines i els jocs de taula, d'entre tres i deu, etc.

Estaven tan engrescades i engrescats que només arribar a casa ho van explicar a les seves famílies i es van posar a remenar armaris, calaixos i trasters, buscant tot allò que ja no feien servir per vendre-ho al mercat. En un tres i no res van tenir més de vint capses plenes fins dalt, que van anar deixant al garatge de casa la Carlota. Cada tarda es trobaven per preparar-ho tot; miraven que no hi hagués res trencat, ho netejaven fins que quedava com nou i hi posaven el preu amb un d'aquells gomets.

—Quina pila de coses! —va sospirar en Quique.
—Sí! —va fer la Carlota—. I tot això, no ho feia servir ningú… Quina pena, oi?
—I ara, gràcies al nostre "Mercat de les Puces, tornarà a ser útil! —va fer en Quique.
—I tu tornaràs a tenir bici! —va celebrar en Tim.
—Millor impossible! —va afegir la Bet.

L'Ajuntament els va donar permís per posar quatre paradetes, un cap de setmana de juliol. Els van deixar uns envelats per protegir-se del sol i, també, taules plegables per posar-ho tot. En una, hi havia els llibres; en una altra, roba de totes les talles; a la tercera, els jocs i les joguines, i, a l'última, quadres, figures, capsetes boniques… i, també, les polseres que havien fet en Tim i la Xènia. Van dissenyar un rètol amb lletres de tots colors on deia: Mercat de les Puces de Vilamar, en lletres majúscules, i el van penjar entre dues parades. Feia molta patxoca, el seu mercat, i de seguida s'hi va acostar gent curiosa, per xafardejar.

—Mira que bé! —va exclamar una dona, assenyalant un dels llibres de la taula—. Fa temps que me'l volia llegir, aquest… Quant dius que val? Només cinc euros?

—Sí, com que és de segona mà… —li va respondre en Tim.
—Nens! —va cridar als seus fills—. Escolliu un llibre, va, que avui llegirem a la platja.
—Nosaltres preferim les pales de fusta que hi ha en aquella taula —li va dir un d'ells—. Les nostres ens les vam deixar a casa. Les comprem?

—De quina talla és aquest banyador? —va preguntar un senyor—. M'encanta! Creus que m'hi cabrà, a mi?

—Jo em quedo aquest cub de Rubik! —es va afanyar a dir una noia—. De petita en tenia un i vull veure si recordo com es fa!

En dos dies, ho van vendre gairebé tot. La gent els felicitava i els preguntava si ho tornarien a fer. L'alcaldessa i alguns polítics de l'Ajuntament van passar pel mercat per saludar-los i, quan van veure l'èxit, van decidir que a partir d'aleshores n'organitzarien un cada mes i els van convidar a participar-hi sempre que volguessin.

L'endemà, ben d'hora, es van trobar a la botiga de bicicletes del poble, i amb els diners que havien aconseguit en van comprar una de segona mà per al Quique. Després, van sortir a fer un tomb plegats i la van estrenar. Amb els diners que van sobrar, van preparar un berenar deliciós per agrair a les seves famílies tota l'ajuda que els havien donat. Formaven un bon equip i ja es preparaven per al mercat següent.

3. Rescatem els coales!

—Tenim l'incendi controlat, repeteixo: l'incendi està controlat! —es va sentir pels *walkies*.

Tot l'equip ho va celebrar. Era una molt bona notícia després de gairebé una setmana lluitant contra les flames. Només quedava apagar alguns petits focs aïllats i remullar-ho tot molt bé perquè l'incendi no es tornés a revifar.

L'aire encara era molt calent i tot feia olor d'eucaliptus socarrimat. L'aigua de les mànegues convertia les cendres en una mena de fanguet de color gris fosc, tirant a negre, que regalimava entre les roques i els troncs carbonitzats. Per fi, s'havia acabat aquell malson i les bomberes i els bombers podrien descansar. Havien passat moments de molta por, veient que el vent empenyia el foc i el feia avançar a gran velocitat, i havien sentit impotència i ràbia amb l'incendi fora de control, però ho havien aconseguit i ara, amb el foc apagat i veient el bosc tot cremat, sentien una mescla de satisfacció i tristesa a la vegada.

—Allà hi ha alguna cosa que es mou! —va exclamar la Kath, que inspeccionava el terreny dels voltants.

La bombera, s'hi va acostar i va trobar un petit coala amagat entre els matolls, empolsimats de cendres, que se la mirava espantat amb els seus ullets brillants. Feia poc més d'un pam i estava fet una boleta, tenia el pèl suau i de color gris clar. Només era una cria.

—Que t'has perdut, petit? On deu ser la teva mare?

De seguida que el va acariciar se li va abraçar, amb força, al braç. Li va oferir aigua i el va refrescar una mica. Van estar buscant la seva mare una bona estona, per si apareixia enfilada dalt d'algun arbre. Van trobar un parell de coales més, assedegats, que també havien escapat de les flames.

Al vespre, quan la Kath va arribar a casa, es va trobar en Calum i la Sarah que l'esperaven impacients. Feia uns dies que no veien la seva mare i, a més, sabien que portava amb ella el petit coala i això els feia una il·lusió tremenda.

—A veure, mare? On és? —va fer en Calum, obrint la bossa de roba que la bombera duia a les mans.
—Amb els companys del parc li hem posat el nom de Sweet, perquè és tan dolç!
—Ohhh, que bonic! —va afegir la Sarah—. No n'hem cuidat mai cap de tan petit, oi papa?
—Tens raó! Tant de bo trobem la seva mare ben aviat i puguin tornar al bosc de seguida —li va respondre ell.

En Luke, el seu pare, era veterinari de l'Hospital dels Coales de Port Macquarie, un dels més importants d'Austràlia, i tota la família hi col·laborava amb altres voluntaris i voluntàries, cuidant els que hi arribaven ferits, malalts o perduts fins que els podien tornar un altre cop al bosc. A vegades, n'hi havia que necessitaven més atencions, com el Sweet, i aquests, sempre se'ls enduia a casa.

La Sarah el va treure de la bossa amb molta cura i el va acostar a una coala femella de peluix que tenien sempre a punt per a les cries.

—Aquesta d'aquí és la Mami Burabí —li va explicar—. Segur que s'assembla més a la teva mare que nosaltres, la veus? T'hi pots abraçar sempre que ho necessitis!

Però al Sweet li van agradar més els rínxols de la nena i en un tres i no res se li va enfilar al cap, agafant-se als seus cabells.

—Quina gràcia! Sembla que portis una gorra! —va dir el seu germà, i tota la família va esclatar a riure.
—Vine cap aquí, petitó, que et mirarem bé —el va agafar el pare, desenredant-lo dels cabells de la seva filla.

Amb l'ajuda d'en Calum i de la Sarah, se'l va mirar de cap a peus per veure si tenia alguna ferida o alguna cremada que calgués curar, i també el va pesar en una balança. Després, li van donar una mica de llet especial per a coales, amb una xeringa petita.

—Té els ulls una mica irritats pel fum i prou… —els va explicar el pare—. Li posarem aquestes gotetes i demà ja els tindrà bé. Encara és un bebè; deu tenir uns sis mesos només, i està perfecte de salut.
—Vinga… —va fer la mare—. El tornarem al sac i a dormir, que avui ha sigut un dia molt estressant per a ell.

El van dur a l'habitació que tenien preparada per cuidar-hi els coales i el van deixar en una gàbia amb la Mami Burabí, dins d'aquella bossa que imitava el marsupi de la seva mare, perquè se sentís protegit i estigués calentó. No convenia que s'acostumés als humans. Tota la família tenia clar que el Sweet no era cap mascota ni tampoc una joguina, però era tan bufó i tan divertit que seria molt difícil no entrar-hi sovint per dir-li coses i fer-li carícies, que el petit també necessitava per créixer sa.

Per sort, l'endemà mateix, un grup de voluntaris i voluntàries van trobar una coala femella voltant per la mateixa zona on havia aparegut el Sweet. Després de curar-li les cremades a la clínica veterinària, en Luke se la va endur cap a casa per comprovar si era la seva mare.

Així que la va veure entrar, el Sweet va deixar anar el peluix i va córrer cap a ella, fent tot de xisclets.

—Que emocionant! —van dir a la vegada, en Calum i la Sarah, quan van veure que mare i fill es tornaven a abraçar.
—Es quedarà aquí fins que se li curin les ferides —els va dir el pare—. S'ha acabat llevar-se de nit per donar biberons. A partir d'ara, del Sweet només se'n cuidarà la seva mare! I nosaltres ens haurem d'organitzar per anar a collir fulles fresques d'eucaliptus perquè pugui menjar.
—I tant! —van exclamar tots dos—. Ja sabem on trobar-ne, que hi estem acostumats…
—Què us sembla si li busquem un nom ben bonic per posar-li? —va proposar la mare.

Mentrestant, el Sweet s'havia ficat dins la bossa de la seva mare per mamar i ella es va enfilar a un dels troncs que hi havia a l'habitació. Al cap de res, es van adormir plegats.

—Heu vist, com li surt el caparró? —va dir en Calum fluixet, per no despertar-los—. Si gairebé no hi cap ja, allà dins.

Després d'observar-los una bona estona embadalits, van sortir de l'habitació i els van deixar descansar tranquils.

4. Els issís de Noiatemps

Tot eren presses i neguit, a la ciutat de Noiatemps. La gent circulava amunt i avall pels seus carrers, les avingudes i els carrerons, com formigues en un formiguer. De pressa, molt de pressa. Sempre pendents del mòbil i del rellotge, no podien perdre ni un segon; tenien tantes coses per fer!

La vida era com una competició, només importava qui anava més de pressa, qui guanyava més diners o tenia més força, qui havia arribat primer, qui feia més coses, era més original, més popular o més valenta... I així, tot el dia, cada dia.

Entre els noiatempencs i els noiatempenques hi vivien uns personatges molt peculiars: els issís. Feien més o menys un pam d'alçada i canviaven de roba i de forma a cada moment. No n'hi havia cap d'igual, podien tenir nas de ratolí, ulls de granota o cabells d'eriçó.

Desconfiaven de tot i de tothom. Eren difícils de veure, però es feien notar. Els encantava aparèixer per sorpresa i perseguir les persones amb les seves preguntes, insistint una vegada darrera l'altra: "I si t'equivoques?", "i si fas tard?", "i si no pots?"..., que sempre començaven de la mateixa manera: "I si...", "i si...". Per això els havien posat aquest nom.

Tenien un superpoder; amb la seva veueta impertinent eren capaços de despertar l'ansietat de les persones. L'emoció solia començar amb un pessigolleig al pit que baixava fins a la panxa i provocava picors per tot el cos, el bellugueig nerviós de les cames i a segons qui, fins i tot, unes ganes incontrolables de mossegar-se les ungles.

Cada vegada n'hi havia més, d'issís, a Noiatemps. Sobretot des que els "ecos" s'hi havien afegit. Aquests últims eren fàcils de diferenciar: tenien els cabells de punta, com si els hagués crescut un tou de gespa de color verd llampant, al cap. Només sabien fer preguntes sobre el canvi climàtic i la contaminació, com ara: "I si el planeta s'escalfa massa?", "i si el casquet polar es desfà del tot?", "i si desapareixen les abelles?", "i si...?", "i si...?". La seva roba canviava de color amb cada pregunta. Si els preocupava la desforestació de la selva amazònica, agafava tons verds; si ho feien per l'augment del nivell de l'aigua dels oceans i la seva contaminació, es tenyia de blau; si les preguntes eren sobre l'augment de les temperatures o els incendis forestals, de groc, taronja i vermell... I així amb tots els colors de l'arc de

Sant Martí. Amb la seva arribada, havia nascut una nova emoció, que van anomenar eco ansietat.

El caràcter dels noiatempencs i les noiatempenques estava canviant; tot els molestava, s'enfadaven de seguida, els costava dormir i havien perdut la gana. Algunes persones se sentien cansades i fins i tot es posaven malaltes. La situació era preocupant!

Un bon dia, la Carla, una psicòloga aventurera, va arribar a la ciutat. Li havien parlat d'aquells petits dimoniets i del poder de les seves preguntes, i això li havia despertat una gran curiositat. Els volia conèixer! Volia estudiar-los de ben a prop i fer com aquell flautista d'un conte que li explicaven de petita, que amb la seva flauta es va endur totes les rates de la ciutat d'Hamelin. Ella de flauta no en tenia, però estava convençuda que descobriria la manera de fer fora tots els issís empipadors de Noiatemps.

Va provar de tot: els va esperar amagada darrere les portes, sota els llits o fins i tot dins d'armaris. Es va fer passar per estàtua, es va camuflar entre els arbustos i es va disfressar de paperera i tot, però res de res, durant un bon temps no en va aconseguir veure cap!

Fins que un bon dia, quan començava a estar desesperada, la va sorprendre una veueta que li va preguntar:

—I si resulta que t'han pres el pèl i tot això dels issís és mentida?

Va girar el cap i la va veure allà mateix, asseguda al seu sofà! Feia cara d'avorrida, i li aixecava les celles esperant resposta.

—I si tenia raó? —va pensar—. I si era veritat?

El cor li va fer un salt i va sentir com si tot de papallones esvalotades arrenquessin el vol, atrapades sota les seves costelles. Era tal com li havien descrit… Per fi, es trobava davant d'una issí!

Va aclucar els ulls un moment i es va dur les mans al pit; va respirar profundament unes quantes vegades fins que l'ansietat es va anar fent petita. Més calmada, va obrir els ulls i es va asseure al seu costat.

—És clar que és veritat, n'estic ben segura! No veus que estic parlant amb tu! —li va respondre—. I si m'expliques què hi fas, al meu sofà?
—Doncs, mira, jo només et volia avisar… —es va explicar—. No fos cas que algú t'enganyés…
—Caram, tu, moltes gràcies! I què me'n dius, de l'ensurt que m'has donat?
—Oh! Sort en teniu de nosaltres, les persones. Us avisem dels perills, us recordem les coses importants i evitem que us fiqueu en embolics…
—Llavors, és això el que feu els issís? Avisar-nos? —li va preguntar—. Però, i si us equivoqueu?
—A veure, noia, nosaltres només fem les preguntes. Us toca a vosaltres respondre-les i buscar-hi solució! —es va queixar—. Tot i que sovint feu veure que no ens sentiu i aleshores hem d'insistir una mica, i a vegades us ho preneu tan a la valenta que sembla que el món s'acabi!
—I si és veritat que s'acaba? —es va sentir de sobte—. Perquè… si no hi feu res, potser sí que s'acaba, eh?!

Era un "ecoissí", que s'havia afegit a la conversa i se'ls mirava desafiant, gronxant-se dalt d'un llum, amb el cap ple de floretes. El cor de la Carla es va tornar a disparar. El món li semblava tan gran i hi passaven tantes coses! Potser sí que aquest tenia raó!

—I si respires com has fet abans? —li va recordar la que seia amb ella al sofà.

Amb les mans sobre el pit, la Carla va tornar a comptar fins a cinc, omplint d'aire els pulmons i deixant-lo anar unes quantes vegades, fins que es va asserenar una mica.

—Només és un avís, tranquil·la! —es va dir a si mateixa.

Per fi, havia descobert el secret dels issís, que feien saltar l'alarma de tothom amb les seves preguntes. Només calia escoltar-los sense atabalar-se, respirar si es despertava l'ansietat i pensar en solucions …

A partir d'aleshores tot va canviar… On abans hi trobaven problemes ara hi descobrien oportunitats, fent de la seva ciutat i del món, un lloc més amable, tranquil i cuidat.

La Carla es va convertir en una gran amiga dels issís. Més endavant, va descobrir que no vivien fora sinó dins, en la imaginació de les persones, i sempre més va ser feliç.

5. L'arbre de la vida

"Crac, catacrac … Barrabum!", va ressonar de cop i volta enmig de la sabana africana. Aquell terrabastall va deixar a tothom garratibat.

—Què ha estat això? —va preguntar en Moussa, sorprès.
—El Gran Arbre ha caigut! El Gran Arbre ha caigut! —cridaven una colla de nens i nenes alertant tot el poblat entre corredisses.

L'havien vist caure des del pati de l'escola. Era el baobab més vell de la contrada i, també, el més alt i gros. Deien que tenia gairebé mil cinc-cents anys i, per abraçar la seva soca, feien falta una vintena de persones agafades de les mans. Es trobava als afores del poble i era conegut arreu. Per això, de tant en tant s'hi aturaven grups de turistes arribats d'arreu del món que feien safaris fotogràfics, i es feien fotos i *selfies* divertides mentre la Samira els oferia un got del suc que ella mateixa preparava amb la polpa dels fruits i una mica d'aigua fresca.

Dies enrere, l'arbre havia perdut totes les fulles i des d'aleshores la seva escorça s'havia anat enfosquint. L'època de pluges havia estat curta aquell any, i feia més calor que mai. Van pensar que la sequera el devia haver afectat i que es recuperaria de seguida que tornés a ploure. Ningú no s'esperava que caigués d'aquella manera, així de cop i volta.

Mentre la notícia s'anava escampant per tots els racons del poble, petites, petits i grans, deixaven tot el que estaven fent per acostar-se fins allà on era l'arbre, que jeia al terra enmig d'un gran escampall d'escorça feta a miques, amb el tronc esberlat i un munt de branques partides. En silenci, i amb el cor encongit, el van anar envoltant poc a poc.

—Quina pena més gran! —va exclamar l'Omar, el mestre de l'escola, acariciant el tros de soca que havia quedat dempeus—. No hauria dit mai que un dia veuria caure l'arbre de la vida …
—Arbre de la vida? —va preguntar la Fatou, que era la més petita del grup.
—Sí —li va respondre ell—. Així s'anomenen els baobabs. I també en diuen arbres ampolla, perquè a dins seu hi guarden litres i litres d'aigua de pluja.
—I l'aigua és vida! —va afegir la Samira—. Els elefants coneixen bé el seu secret i quan tenen molta set foraden el tronc amb els ullals i n'arrenquen trossos de fusta,

que masteguen com si fos un xiclet i se'n beuen l'aigua. Com que són tan resistents, l'escorça torna a créixer i l'arbre segueix com si res no hagués passat.

—La seva ombra també és vida! —va exclamar en Mamadou, de la classe dels grans—. Des de l'escola veiem arribar ramats de zebres, impales i una pila d'animals més que cada dia s'aturen sota el Gran Arbre per prendre la fresca.
—És per això que sempre hi celebrem les festes i les reunions més importants —va fer en Moussa—. Ens protegeix del sol, del vent i de la pluja. Com el trobarem a faltar. S'hi estava tan bé!

Tothom hi va estar d'acord: les festes més sonades sempre es feien sota la seva copa, no hi havia un lloc millor per cantar i ballar al ritme dels djembés i els tambors. I, quan calia prendre decisions importants, els oferia tot el confort que necessitaven i un espai de saviesa i de pau. Per això, algunes persones hi anaven sempre que necessitaven pensar.

Tot d'una, la Samira va aparèixer carregada de cistelles i de sacs buits que havia anat a buscar al seu magatzem. L'acompanyaven una corrua de nenes i nens amb ganes d'ajudar. Es va eixugar la suor del front i va tornar a mirar de nou l'enorme baobab estès a terra.

—També se'n diu l'arbre del pa de mico —va explicar—, pels fruits tan bons i saludables que ens regala! L'arbre de la vida també ens alimenta i ens cura quan ens posem malaltes o malalts.
—Quina pila de noms que tenen els baobabs! —va exclamar sorprès, l'Omar.

En un tres i no res, es van repartir els sacs i les cistelles i van començar a recollir els fruits que encara penjaven de les branques del gegant, bo i cantant una cançó que s'havia inventat la Samira feia temps per donar-li les gràcies sempre que hi anava a collir pa de mico, o per arrencar-li fulles, una mica d'escorça o alguna arrel per fer-ne begudes, olis i els remeis que utilitzava quan alguna persona es posava malalta i calia fer baixar la febre, aturar una diarrea o recuperar la gana i l'energia, entre altres problemes. Per a ella, que el coneixia bé, aquell baobab era la farmàcia del poble.

—Penseu a deixar-ne per als elefants —va demanar la Samira—, que segur que tenen gana. Ells, escamparan les llavors per tota la sabana i així naixeran nous baobabs i la vida continuarà!

—I com s'ho fan per escampar les llavors? —va tornar a preguntar de nou la Fatou, que volia saber-ho tot.
—Veus aquella tifarada tan gran? —va assenyalar en Mamadou amb un somriure trapella als llavis—. Doncs és així com s'ho fan!

La petita Fatou va fer cara de fàstic i tothom va riure. De seguida li van explicar que els elefants es menjaven el pa de mico sense treure'n les llavors i que eren tan resistents que sortien com si res amb la caca. I llavors, ho va entendre tot!

—Així, d'aquesta manera, els baobabs i els elefants s'ajuden els uns als altres, oi? —va fer amb un somriure d'orella a orella.
—És així! —va respondre la Samira—. A la sabana tot està connectat…
—Llavors, nosaltres podríem fer el mateix! —va exclamar en Mamadou.
—El què? Fer caca per tot arreu? —va bromejar la Fatou, fent riure a tothom.
—Nooooo… —va dir ell—. Volia dir plantar les llavors del Gran Arbre i omplir la sabana de baobabs gegants com ell.
—Molt bona idea, Mamadou! —el va felicitar l'Omar—. Demà mateix, a l'escola, ens hi posem! Samira, ens hi ajudaràs?
—I tant que sí!

Quan, novament, va arribar l'època de pluges, del tros de soca que havia quedat del Gran Arbre en van néixer un parell de branquillons plens de petites fulles verdes. La vida s'obria camí enmig de la sabana africana, mentre al pati de l'escola hi creixien una pila de petits baobabs, esperant que algú els tragués del seu test per arrelar-se amb força a la terra.

6. La crida de Mas Cantat

El dia havia començat com qualsevol altre. La Mariona havia sortit de bon matí amb el seu ramat de cabres i ovelles, tot buscant noves pastures camp a través. Quan va ser l'hora de dinar, mentre el bestiar pasturava sense pressa, ella es va enfilar dalt d'unes roques i va obrir el sarró per treure'n la carmanyola. El Menut i la Xica, dos gossos d'atura, jeien prop d'ella, pendents de les seves ordres i, també, de si li queia algun bocí de menjar.

"Brrrrum, barrum… barrabum!", es va sentir de lluny. S'acostava una tempesta i des d'on era podia veure la nuvolada que avançava enfosquint el cel, i els llampecs que en sortien de tant en tant.

—Buf! Això fa molt mala pinta… —va pensar en veu alta—. Sembla que farà un bon xàfec, oi, Xica?

La gossa se l'escoltava tot inclinant el cap. Va recollir les seves coses i es va posar la capelina que duia al sarró, per no mullar-se. "Clang, clang … clang", va sonar a prop d'allà.

—Ho heu sentit? Sembla la campana d'un campanar! Qui sap, potser fins i tot ens podrem aixoplugar…

Mentre el Menut vigilava el ramat, la Mariona i la Xica es van endinsar al bosc, tot seguint el repicar d'aquella campana misteriosa. Amb el ganxo del seu bastó, va apartar uns esbarzers que feien de muralla i davant seu va aparèixer un camí empedrat. Era l'entrada d'un poble abandonat.

Tot d'una, es va fer fosc i va començar a ploure a bots i a barrals. La pastora va fer un xiulet per reunir el ramat i, amb l'ajuda dels gossos, el va guiar fins allà, esperant trobar un lloc on resguardar-se del temporal. De tant en tant, un llampec il·luminava el cel sencer i els trons ressonaven per tota la vall. Les ovelles i les cabres estaven ben espantades, i els gossos i la Mariona, també.

Només arribar-hi, els va rebre una cantarella que feia així:

—Benvinguda a Mas Cantat,
tot i que estigui plovent,

entra dins d'aquest corral,
que aquí fora hi fa molt vent!

Aleshores, una forta ventada va obrir les portes d'un corral de bat a bat i, sense pensar-s'ho dues vegades, hi van entrar.

Mentre el Menut i la Xica s'espolsaven l'aigua del pèl, esquitxant a tothom, la Mariona comptava el bestiar per comprovar que hi eren totes.

—Ai, que bé, quina alegria,
no us podeu imaginar,
avui ens feu companyia,
tant de bo us vulgueu quedar!— va tornar a fer la cantarella, de nou.

—Però, qui ho ha cantat, això? —va preguntar la Mariona, sobresaltada, mirant d'aquí cap allà.

—Som les pedres d'aquest mas,
que cantem rimant en glosa.
Ho sentim, t'hem espantat,
no sabem fer una altra cosa.

—Tralara lala tralara lala,
tralara lala tralara là.
Tralara lala tralara lala
tralara lala tralara là —cantaven les parets.

—Fa temps que ens vam quedar soles,
tothom va voler marxar,
i ara passem les estones,
tot cantant, sense parar.

—Tralara lala tralara lala…

Aquella melodia tenia alguna cosa especial. Sense saber com, se li havia ficat a dins i ja cantava la tornada, acompanyant les parets del corral, que, a ritme de corrandes, li van explicar la història de Mas Cantat i de com la seva gent va anar marxant cap a la ciutat, on hi havia més feina i més comoditat.

—Ara que jo ja us conec,
ara que ja sé on esteu,
us vindré a fer companyia
i escoltar-vos com canteu —la Mariona els va glosar.

—Tralara lala tralara lala…

—Si volguessis ajudar-nos
i que el poble torni a riure,
cal que vingui molta colla,
i tothom s'hi quedi a viure. —li van respondre.

—Tralara lala tralara lala…

Diuen que qui canta, els seus mals espanta, i així va ser. En aquell corral s'hi estava tan bé! Aviat va deixar de ploure i la Mariona es va acomiadar amb moltes ganes de tornar.

—No patiu, que tornaré,
i ho faré acompanyada.
Bona gent amb mi vindrà
i farem una cantada!

—Tralara lala tralara lala… —li cantaven mentre s'allunyava amb el ramat.

I així ho va fer. Al cap d'unes setmanes, la Mariona es va presentar amb una colla d'amics i amigues que, tot i que no s'acabaven de creure allò que les pedres cantessin, van voler-hi anar de visita. Van netejar l'entrada del poble de bardisses i lianes i es van passejar pels seus carrers, descobrint cada racó, fins que, de cop i volta:

—Les cases de Mas Cantat
us donem la benvinguda.
Mariona, t'hem enyorat,
aquí sempre ets ben rebuda!

—Tralara lala tralara lala…

Van obrir els ulls com taronges, mirant-se els uns als altres amb cara de por i de sorpresa.

—Heu sentit el mateix que jo? —va preguntar algú, en veu baixa.
—Em sembla que sí… —li van respondre, també fluixet.

Era un fet: les parets d'aquell poble cantaven i, a més, ho feien en glosa! La Mariona els havia dit la veritat!

—Ja us vaig dir que tornaria,
i perquè el poble torni a riure,
he vingut amb algú més,
potser ens hi quedem a viure —va cantar la pastora.

—Tralara lala tralara lala… —va respondre el poble sencer.

—Nosaltres, que som paletes,
us farem noves teulades
—I a la nostra fusteria,
finestres i portalades —van dir uns i altres.

—Tralara lala tralara lala… —va fer tothom.

Algú va treure una guitarra, i s'hi van afegir un acordió i una pandereta. Corranda a corranda, aquella excursió es va convertir en una festassa.

—A casa tindrem gallines,
que ens agrada el guirigall,
menjarem ous ecològics,
que ens desperti el cant del gall.

—Tralara lala tralara lala…

—Si els ramats pel camp pasturen,
els boscos estan més nets,
fa que hi hagi menys incendis …
Jo us faré bons formatgets —va cantar la Mariona.

—Tralara lala tralara lala…

—Que també vinguin pagesos
i pageses a sembrar,
si volem ser sostenibles,
els horts no hi poden faltar —van reclamar les parets de l'ajuntament.

—Tralara lala tralara lala…

Tot cantant, se'ls va fer de nit i van tornar cap a casa sota un cel ben estrellat. Després d'aquella trobada en van venir unes quantes més. Hi havia molta feina a fer!

—La vida ha tornat al poble,
a poc a poc s'ha fet més gran.
Hi han obert una botiga
i també un bar restaurant.

—Tralara lala tralara lala…

—Nens i nenes van a aprendre,
a l'escola-institut rural.
També tenen biblioteca
i el seu casal cultural.

—Tralara lala tralara lala …

—I sempre que estan de festa,
s'ho expliquen tot rimant.
Les parets diuen la seva,
i tot el poble riu cantant.

—Tralara lala tralara lala …

Els diàlegs en vers d'aquest conte són quartetes en glosa, per cantar amb la base de Corrandes de Beget.